

The Razor's Edge #14 vraag 1 deel 2

Makkelijk is goed.

4 maart 1987 in het Chuang Tzu Auditorium.

Vraag 1.

Geliefde Osho,

Ik houd van dit gedicht van Chuang Tzu...

Makkelijk is goed, begin goed

en je bent op je gemak.

Ga op je gemak door, en het gaat goed.

De goede manier om op je gemak te zijn

is de goede manier te vergeten

en te vergeten dat het makkelijk moet zijn.

...

Alle religies hebben het goede moeilijk gemaakt, omdat het verkeerde aantrekkelijk is – aantrekkelijk voor het ego. Maar het ego is niet de waarheid; het ego is niet juist. Zie je het dilemma? Het ego wordt enkel door het moeilijke aangetrokken. Als je wilt dat mensen heiligen worden, moet je jouw waarheid, jouw discipline erg moeilijk maken. Hoe moeilijker het is, des te meer egoïsten zal het aantrekken, bijna als door een magneet aangetrokken.

Maar het ego is niet goed. Het is het ergste wat een mens kan overkomen. En het kan je niet het goede, de waarheid bezorgen; het kan alleen je ego sterker maken. Chuang Tzu doet met een eenvoudige uitspraak iets heel veelbetekenends: makkelijk is goed. Want het makkelijke heeft geen aantrekkingskracht voor het ego.

Als je het makkelijk gaat doen, begint het ego te sterven. En als er geen ego meer over is, ben je bij je werkelijkheid aangekomen – het goede, de waarheid. En het ware en goede moeten natuurlijk zijn. Makkelijk betekent natuurlijk; je kunt dat zonder inspanning vinden. Makkelijk is goed betekent dat natuurlijk goed is, inspanningloos goed is, egoloos goed is.

‘Begin goed en je bent op je gemak, ga op je gemak door en het gaat goed.’ Het zijn gewoon twee zijden van dezelfde medaille. Als je, bij het beginnen van een goed leven, het moeilijk vindt, onthoudt dat het niet juist is. Als je bij goed te leven, je leven steeds makkelijker vindt, meer en meer ontspannen, meevloeiend met de stroom....

Tegen de stroom ingaan is moeilijk, maar met de stroom meegaan is niet moeilijk. Dus kies of de makkelijke dingen in het leven, de meest natuurlijke dingen in het leven en je zult goed zitten; of als je aan de andere kant wilt

beginnen, onthoudt het criterium dat het goede je op je gemak moet stellen, je moet ontspannen.

‘Ga op je gemak door en het gaat goed.’ Vergeet geen moment dat het moeilijke het voedsel voor het ego is en het ego de hindernis is die je blind maakt om te zien, die je doof maakt om te horen, het zwaar maakt om je hart te openen, het je onmogelijk maakt om lief te hebben, te dansen, te zingen.

‘Ga op je gemak door.’ Je hele leven zou een makkelijk verschijnsel moeten zijn. Dan zul je niet het ego creëren. Je zult een natuurlijk wezen zijn, doodgewoon. En voor Chuang Tzu en voor mij ook is het doodgewone het meest bijzondere. De mensen die proberen bijzonder te zijn hebben het doel gemist. Gewoon zijn, gewoon een niemand.

Maar al je conditioneringen zijn zo verdorven; ze maken je slecht. Ze zeggen: op je gemak zijn is lui zijn, gewoon zijn is vernederend. Als je niet probeert macht te krijgen, aanzien, achting, dan is je leven zinloos – dat hebben ze in je mind geperst.

Chuang Tzu neemt in deze eenvoudige uitspraken al je conditioneringen weg. ‘Ga op je gemak door en je bent goed.’ Laat je voor geen enkel moment aangetrokken worden tot het moeilijke. Het zal je iemand maken – een eerste minister, een president – maar het zal je niet goddelijk maken. Makkelijk is goddelijk.

Ik heb over een superrijke Amerikaan gehoord. Hij had alle dingen die de wereld kan bieden en hij had zijn hele leven gestreefd om de top te bereiken. Nu had hij dat bereikt en voelde zich van binnen stom want er was niets aan de top. Als Edmund Hillary intelligent genoeg was, moet hij zich stom gevoeld hebben toen hij op de Everest stond.... Waarvoor heb je het geprobeerd? De man die op de maan liep moet in verlegenheid zijn geweest, ook al was er niemand om hem te zien

Deze man had de top bereikt wat geld betreft, en voor zover geld iets kan kopen, had hij alles gekocht. En nu zag hij er dom uit. Waar was het allemaal goed voor geweest? Van binnen was hij leeg. Hij had geen tijd voor zijn innerlijke groei gehad, geen tijd om zelfs maar bekend met zichzelf te worden. Hij liet al zijn rijkdom varen en haastte zich naar het Oosten om de waarheid te vinden, want drie vierde van zijn leven was bijna voorbij – alleen de staart was nog over, de olifant was er al door.

Maar als er nog iets mogelijk was, er waren nog een paar dagen over. Hij haastte zich enorm. Hij ging van de ene meester naar de andere, maar niemand kon hem tevredenstellen, want alles wat zij zeiden was opnieuw een andere egotrip.

Het maakt niet uit of je geld hebt verzameld of je deugd verzamelt, of je hier achtenswaardig bent of dat je in het hiernamaals respectabel wordt – het maakt niets uit, het is hetzelfde spel. Of je nu een bekende wereldse beroemdheid wordt of een door de wereld vereerde heilige, er is geen verschil in, Het zijn allebei ego optredens.

En allemaal vertelden ze hem moeilijke disciplines en moeilijke, lastige manieren om de waarheid te vinden. Allemaal zeiden ze: “Misschien is het niet mogelijk in dit leven, maar begin in ieder geval maar. In het volgend leven misschien... De reis is lang, het doel is een verafgelegen ster.”

Maar nu kon niemand hem meer iets wijs maken. Hij had begrepen dat het een oefening in stommiteit is om alleen maar iemand speciaal te worden. Tenslotte hoorde hij over een heilige die in de Himalaya leefde. En mensen zeiden: “Als je met hem niet tevreden bent, zul je nooit met wie dan ook tevreden zijn. Vergeet dan al dat zoeken maar.”

Dus doodmoe en kapot, na vele kilometers lopen, vond hij uiteindelijk die man. Hij was erg gelukkig de oude man te zien, maar kreeg een flinke schok. Voordat hij iets kon zeggen, zei de oude man; “Ben je een Amerikaan?”

Hij zei: “Ja, dat ben ik.”

De oude man zei: “Heel goed. Heb je wat Amerikaanse sigaretten bij je?”

Hij zei: “Mijn god, waar ben ik beland! Ik ben gekomen om de waarheid te zoeken, het juiste te vinden...” Hij haalde sigaretten tevoorschijn en de oude man begon te roken.

De Amerikaan zei: “Je hebt niet eens gevraagd waarvoor ik hier gekomen ben, moe, hongerig...”

De oude man zei: “Dat doet er niet toe.”

De Amerikaan zei: “Ik ben gekomen om de waarheid te vinden!”

De oude man zei: “Waarheid? Je doet één ding, je gaat terug. En volgende keer als je komt, breng je een heleboel Amerikaanse sigaretten mee, want op deze plek is het erg moeilijk om sigaretten te vinden. En ik ben een gemakzuchtig mens, ik span me niet in; mensen komen uit zichzelf. Maar ik houd van de beste sigaretten. Hier komen Indiërs met beedies...”

“Maar,” vroeg de man, “Maar mijn zoeken dan?”

De oude man zei: “Je zoeken? Dit is de discipline voor jou: ga terug, neem zoveel sigaretten mee als je kunt en kom terug en blijf hier bij mij.”

Hij vroeg: “Enige discipline?”

De oude man zei: “Ik ben een gewone oude man – geen discipline, geen religie, geen filosofie – ik houd er alleen maar van om een sigaret te roken. Jij komt hier, en geleidelijk aan zul je net zo gewoon worden als ik ben. En ik zeg je, gewoon zijn, zonder pretenties, is het juiste.”

En toen de man terugging zei de oude man: “Luister, laat tenminste je horloge hier, want ik heb geen horloge dus ik weet de tijd niet, hoe laat... En je komt toch terug, dan kun je wel een ander horloge meebrengen.” Chuang Tzu zou deze oude man wel gemogen hebben.

‘Makkelijk is goed, begin goed en je bent op je gemak.’ Dat moet het criterium zijn. Als je er ongemak bij voelt, spanning, dan kan waarmee je begonnen bent niet juist zijn.

‘Ga op je gemak door en het gaat goed.’

En het laatste deel is iets om nooit te vergeten. ‘De goede manier om op je gemak te zijn is de goede manier te vergeten en te vergeten dat het makkelijk moet zijn.’ Waar is het voor nodig om deze dingen te onthouden?

Ontspan jezelf tot zo’n punt... wees even natuurlijk als de bomen en de vogels. Je zult bij de vogels niet vinden dat er eentje een heilige is en eentje een zondaar. Je zult bij de bomen niet vinden dat de ene deugdzaam is en een ander vol ondeugden. Alles is op zijn gemak – zodanig dat je het je niet hoeft te herinneren.

Ik ben het met Chuang Tzu eens met absolute categorische overeenstemming. Ik zou Chuang Tzu heel graag ontmoet hebben. Als ik de gelegenheid zou krijgen om een van de mystici uit de hele menselijke geschiedenis te ontmoeten, zou Chuang Tzu mijn keuze zijn. Ik heb deze plek Chuang Tzu Auditorium genoemd.

Hij werd heel vaak niet begrepen. Het is duidelijk waarom... want hij maakte gehakt van alle priesters, alle pausen, alle imams, alle shankaracharyas. Hij maakte gehakt van al de zogenaamde grote geboden om goed te zijn, en vernietigde die zo makkelijk. Hij was een van de meest natuurlijke mensen die de wereld heeft gezien. Hij heeft geen enkele discipline gegeven, hij heeft geen enkel dogma gegeven, hij heeft geen enkele catechismus gegeven. Hij heeft alleen maar één ding verklaard: dat als je natuurlijk en gewoon kunt zijn, net als de vogels en de bomen, dan zul je bloeien, je zult je vleugels gespreid hebben in de uitgestrekte lucht.

Je hoeft geen heilige te zijn. Heiligen zijn erg gespannen – meer gespannen dan zondaars. Ik heb ze allebei als gezelschap gekend, en als ik kon kiezen, koos ik eerder het gezelschap van zondaars dan van heiligen. Heiligen zijn het slechtste gezelschap, want hun ogen zijn vol oordelen over alles: je moet dit doen, je mag dat niet doen. En ze beginnen je te domineren, je te veroordelen, je te vernederen, je te beledigen, want wat zij doen is het goede en wat jij doet is niet het juiste. Ze hebben je natuur zo vreselijk vergiftigd dat als je echte misdadigers wilt vinden, dan zullen ze in je heiligen gevonden worden, niet in je zondaars. Je zondaars hebben niemand veel kwaad berokkend.

Ik heb gevangenen bezocht, misdadigers ontmoet, en ik was verrast dat zij de meest onschuldige mensen waren. En misschien zijn ze wel gepakt omdat ze de meest onschuldigen waren. Degene die sluw zijn doen veel grotere misdaden, maar zij worden niet gepakt. Er zijn mazen in elke wetgeving. Degene die sluw zijn vinden de mazen het eerst. De onschuldigen worden gepakt, omdat zij die listigheid niet hebben.

Het is echt heel vreemd, toen Amerika me zonder enige reden in de gevangenis dwong...

En ze konden mij niets maken, ze hadden geen reden om me in de gevangenis te houden. Daarom probeerden ze, zo lang als ze konden, om me gevangen te houden voordat het proces begon, want als het proces eenmaal zou beginnen, hadden ze geen enkel bewijs voor wat dan ook.

Maar vóór het proces hielden ze me twaalf dagen lang vast. Het was een goede ervaring dat ik wist... Ik had misdadigers gekend, gevangenen, maar alleen als bezoeker – en dit was een totaal andere ervaring, om een van hen te zijn. En het is opvallend dat ze mij naar vijf gevangenen hebben gebracht alleen maar om me te treiteren – twaalf dagen lang bleven ze maar van gevangenis veranderen – maar voor mij was het een goede ervaring.

Alle gevangenen van de gevangenen ontvingen me, verwelkomden mij. Van achter hun tralies zwaaiden ze en riepen: 'Osho, zit er maar niet mee in, waarheid overwint altijd.' En vanuit elke cel lieten ze het V-teken zien, wanneer ik een gevangenis inging of als ik er uitging.

Ze zonden me kleine briefjes: "We houden van U. We kennen U niet, maar we hebben U op de televisie gezien. We hebben U gehoord en we weten dat U onschuldig bent." Als je in hun ogen keek en in de ogen van de wet uitvoerende autoriteiten keek, kon je het verschil zien... wie de echte misdadigers waren. De cipiers, de hoofden van politie, de rechters, dat waren de echte criminelen. Je kon het in hun ogen zien, in hun gezichten.

Om me te martelen weigerden ze vegetarisch voedsel te verschaffen want geen vegetariër was ooit in hun gevangenis geweest – "dus we hebben er geen maatregelen voor." En toen de gevangenen dat hoorden, begonnen ze vruchten, noten, melk, wat zij gekregen hadden te brengen en ze zeiden: "Osho, neemt U het maar. Wij kunnen geen vegetarisch voedsel eten en het doet ons pijn dat U honger heeft, dat U hongerlijdt en wij niets kunnen doen." Mijn cel was vol met vruchten. En ik vertelde hen steeds: "Ik kan niet zoveel vruchten eten, ik kan niet zoveel melk drinken."

Maar zij zeiden: "Neem ons deze gelegenheid niet af. U zult hier niet erg lang zijn. Morgen zullen ze U weer overplaatsen."

En ze brachten knipsels van mijn foto's uit de kranten om in hun naam te laten tekenen, want dat zal hun herinnering zijn – “We hebben samen met u geleefd, zelfs al was het maar voor een of twee dagen.”

Het is een vreemde wereld waarin we leven. Hier zijn de criminelen de leiders, hier zijn criminelen politici, hier worden criminelen presidenten, vice-presidenten, eerste ministers, want afgezien van de crimineel, wie wil er nou macht hebben? Een authentiek menselijk wezen wil vrede, wil liefde, wil met rust gelaten te worden, wil de vrijheid om zichzelf te zijn. Alleen het idee al om anderen te domineren is crimineel.

Chuang Tzu heeft gelijk dat als je enige spanning voelt, onthoudt dan, wat je ook doet is niet juist. En hij is de enige mens die zo'n prachtig criterium heeft gegeven: 'Makkelijk is goed. Begin goed en je bent op je gemak. Ga op je gemak door en het gaat goed. De juiste manier om op je gemak te zijn is de juiste manier vergeten en te vergeten dat het makkelijk moet zijn.'

Ontspan je in het niemand zijn.

En dit is ook mijn boodschap voor mijn sannyasins: wees natuurlijk. Jullie hoeven geen Christenen te zijn, jullie hoeven geen Hindoes te zijn, jullie hoeven geen Mohammedanen te zijn – dat zijn allemaal manieren om moeilijkheden te scheppen – je moet gewoon natuurlijk zijn zoals de bomen en de vogels en de dieren. Wordt een deel van dit ontspannen universum – zo ontspannen dat je alles vergeet wat gemak aangaat en je alles vergeet wat juist zijn betreft. Volgens mij is dit verlichting.

...

Oké, Vimal?

Ja, Osho.